

Ühistu arengupandiks on liikmed

Rando Värnik

Usaldus koos midagi ära teha saab alguse oskusest vabaneda ainult oma materiaalistest huvidest ning väärtustades koostööd.

Maaülikooli professor Rando Värnik selgitab äsja valminud uuringu põhjal, kuidas meie põllumeeste konkrentsivõimet on vähendanud üleminekutoetuste maksmata jätmine. Foto: Raivo Tasso

Jaauanuaris käivitus teadmussiirde ühistegevuse programm, mille eesmärk on arendada ühistulist tegevust Eesti põllumajanduses.

Seni peetud infopäevadel on kõlama jäänud mõte, et ühistegevuse arendamisel on oluline osa liikmetevahelisel suhtlusel. Kui ei ole usaldust üksteisele oma mõtetest ja plaanidest rääkida, siis ühise aruteluga on võimalik jõuda suurema avatuseni. Lisaks eeltoodule on vajalik aus ja avatud suhtlus liikmete ning organisatsiooni eri tasandite – nõukogu, juhatus, tegevjuhid – vahel.

Eesti ühistegevus

Ühistegevuse programmi meeskond on püstitanud eesmärgi, et nelja aasta pärast oleks kavandatud tegevuste toel kolmandik Eesti põllumajandus- ja toidutoodangust väärintadud ühistute poolt. See tähendab, et toodangule on Eestis antud lisaväärtus ja see müüakse nii Eesti kui eksporditurgudel.

Eesmärk on täidetav, kui suudame sihtgruppidele jagada olulist teadmist, mis võimaldab neil keskenduda oma põhitegevusele. Teadmussiirde programmis pakume selleks infopäevi, täienduskoolitusi, õpiringe, ettevõtete külastamist nii Eestis kui välismaal ning asjakohaste teabematerjalide ja käsiraamatute loomist. Kaasame eksperte ja praktikuid nii Eestist kui välismaalt.

Suure ühistukogemusega riikide teadlaste arvates tuleb enam aega ja ressursse panustada organisatsiooni arendamisse. Peamine, kellest sõltub ühistu tugevus, on liikmed. Nemad on võtmeteguriks ühistu majandusliku tugevuse saavutamisel.

Välisekspertide arvates tegeldakse organisatsioonides liikmetega liiga vähe. See kujuneb takistuseks nii strateegiate valikul kui elluviimisel.

Eesti ühistegevuses peame keskenduma liikmete harimisele, sest sellega tugevdame organisatsiooni. Ühistute arendamiseks peab fookus olema suunatud liikmete majandusliku potentsiaali suurendamisele, neile tuleb pakkuda teadmist ja võimalust oma potentsiaali arendada.

Mitme ühistu liikmed tunnustavad oma organisatsiooni panust ja rahalist investeringut nende arengusse. Nad on öelnud, et kasvavad koos organisatsiooniga ning on seeläbi valmis ka enam panustama. Neile on mõistetav, miks liikmed peavad moodustama nõukogu; miks otsustuskogu vastuvõetud otsused mõjutavad liikmete arengut ning miks üldkoosolekul on vaja osaleda.

Vajame tarku juhte

Põllumajandusettevõtjad vajavad raha investeringuteks. Tehtavad investeringud eeldavad, et need teeniksid omanikule piisavalt tulu. Sissetulekute kindlustamisel on olulised kaks tegurit: väärtuse lisamine ning turundus. Toodete turundus on tihti raskem kui tootmine, eeldab vastavaid teadmisi ning oskust hinnata turutrende ja võimalikke muutusi.

Toidutootmises räägitakse enam vajadusest orienteeruda turule ning turupõhine tootmine on tõstnud vajadust enam tegelda turu ja turundamisega. Suurte mahtude juures on riskid suured ning väga oluline on, et toodangu müük oleks tulutoov.

Juhtimisvigade tõttu võivad tootjad ilma jääda kõrgemast tulust ja tehtud investeeringud on seetõttu madala tootlikkusega. Nõnda võivad liikmed organisatsioonis pettuda ning ühistust lahkuda.

Niisiis on vaja ka väga heade teadmiste ja oskustega tegevjuhte – spetsialiste, kes aitavad liikmete toodangust saada kõrgemat väärtust, teavad tänapäevaseid kanaleid ning turu võimalusi. Seega, lisaks liikmete teadmiste ja oskuste arendamisele tuleb tegelda ka juhtide teadmiste täiendamise ja kaasajastamisega.

Kõik tegevused, mis on seotud toodete kvaliteedi, toorme väärindamise ning kõrgema lisandväärtusega, on protsessi osad ja sellesse peavad panustama nii liikmed kui juhtkond. Koondina on teadmiste kasvatamine organisatsioonis tegevus, mida ei tohi alahinnata.

Juhtimisvigade tõttu võivad tootjad ilma jääda kõrgemast tulust ja tehtud investeeringud on seetõttu madala tootlikkusega. Nõnda võivad liikmed organisatsioonis pettuda ning ühistust lahkuda.

Allikas: Maaleht, 20.04.2017